

Kehittämismallin itsearviointi

Hanke: Yhdessä aikuisuuteen – Elämässä Eteenpäin (YEE)-hanke, Kokonaisuus Innokylässä saman niminen. Verkko-osoite: innokyla.fi/fi/kokonaisuus/yhdessa-aikuisuuteen-elamassa-eteenpain-yee
Päivämäärä_17.3.2023

Arvioitsijat: Tanja Hirschovitz-Gerz, Niina Weckroth, Kaisa Eichhorn

Arvioinnin näkökulmat:

1. Malli ohjelmateoreettinen tarkastelu
2. Malli osallisuutta edistävänä toimintana / kokonaisuutena
3. Malli lupaavana käytäntönä

Olohuoneen mallinnusta on arvioitu tässä lomakkeessa ohjelmateoreettisella viitekehyksellä toimintaa tiivistäen, osallisuuden toteutumisen kannalta ja hyvän käytännön kriteereihin.

Itse toimintaa on kehitetty kokeilevan kehittämisen periaattein yhdessä nuorten ja sidosryhmien kanssa. Toimintaa on arvioitu eri tavoin vertaamalla nuorten tuen tarpeita heidän saamaansa tukeen Olohuoneella. Nuorten kokemaa hyötyä on arvioitu mm. palautekyselyin ja keskusteluin ja sidosryhmien kanssa on käyty keskusteluja.

Kokonaisuudessaan toiminta voidaan arvioida vaikuttavaksi ja tarpeen mukaiseksi toiminnaksi. Toimintamalli on kuvattu Innokylään ja mallia voidaan soveltaa käytettäväksi myös muualla Suomessa ja kansainvälisesti.

1. Mallin tarkastelu ohjelmateoreettisesti.

Lähteitä ja materiaali ohjelmateoreettiseen tarkasteluun: [Soveltaen: Sosiaalityön mallit Innokylässä](#) – sovellettu mallista: [etsivä sosiaalityö](#):

Olohuone - Matalan kynnyksen kohtaamispaikka alaikäisenä Suomeen ilman huoltajaa tulleille nuorille

Toimintaympäristö ja toimijat	Resurssit	Ydinelementit	Mekanismi	Toimintamallin tulokset
• Monialaisuus: Yhteistyö kolmannen sektorin, palveluiden (kotoutumisen tukitoimet), ja kansalaistoimijoiden välillä • Turvallinen, helposti saavutettava, sijainti	• Henkilöstö • Vapaaehtoistoimijat • Sidosryhmät • Nuoret • Osaaminen • Tietotekniset välineet • Tilat (keittiö, yhteisöllisyyden mahdollistava tila) • Toimintakustannukset: välipalakulut ja osallistumismaksut	• Läsnäoleva kohtaaminen • Yhteisö • Matalan kynnyksen tuki ja toiminta • Nuorille sopivana ajankohtana, virka-ajan ulkopuolella • Nuoren kiinnittäminen muihin palveluihin ja tukeen • Nuoren osallisuuden, toimijuuden ja vahvistaminen	• Luottamuksen synnyttäminen • Ehdoton asiakaslähtöisyys ja kunnioitus • Ymmärrys nuoren vaikeista kokemuksista (traumoista), erityisestä kohderyhmästä • Elämäntilannelähtöinen lähestymistapa • Verkostomainen työote • Nuorten käyttämät viestintäkanavat (whatsapp)	• Nuori etenee ja pysyy opinnoissaan • Nuori saa sosiaalista pääomaa ja kiinnittyy yhteiskuntaan • Nuori kokee olevansa osallinen omassa elämässään ja yhteiskunnassa • Nuori kokee hyvinvointinsa kasvavan ja yksinäisyytensä vähenevän Palautteiden mukaan nämä ovat toteutuneet.

SeAMK

SONet BOTNIA

LASTENSUOJELUN
KEHITTÄMISYHTEISÖ

Diakonissa-
laitos

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

2. OSALLISUUDEN ARVIOINTI

Mallin arviointi osallisuuden 24 apukysymyksen avulla. [Linkki Sokran osallisuuden materiaaleihin](#)

Osallisuus ja erilaiset osallisuutta lisäävät toimet voidaan sosiaali-, käyttäytymis- ja terveystieteelliseen tutkimukseen perustuen jaotella kolmeen osa-alueeseen:

[Osallisuus omassa elämässä](#)

Mahdollisuus elää omannäköistä elämää; mahdollisuus määritellä, mihin toimintaan tai palveluun osallistuu

KUVAUS: Nuoren osallisuus omaan elämään vahvistuu, kun hän saa olla osana Olohuoneen yhteisöä sellaisena kuin on. Nuoret voivat valita mihin toimintaan osallistuvat (läksyklubiin, pelailuun, yhteisölliseen toimintaan, retkiin tms). Nuori pystyy paremmin olemaan osallinen omaan elämäänsä kun saa Olohuoneelta tukea niihin asioihin arjessaan, joihin sitä tarvitsee.

[Osallisuus yhteisöissä ja vaikuttamisen prosesseissa](#)

Mahdollisuus kuulua itselle tärkeisiin ryhmiin ja yhteisöihin sekä vaikuttaa itselleen tärkeisiin asioihin; mahdollisuus saada tukea vaikuttamiseen

KUVAUS: Nuori saa vaikuttaa Olohuoneen toimintaan ja ehdottaa toiveitaan sen suhteen. Nuoret voivat myös itse järjestää haluamaansa toimintaa Olohuoneella. Nuoret saavat Olohuoneella myös mahdollisuuden yhteiskunnassa vaikuttamiseen mm. erilaisten yhteistyötahojen kautta, sekä YEE-hankkeen oman vaikuttamistyön kautta.

[Osallisuus yhteisestä hyvästä](#)

Mahdollisuus yhdessä tekemiseen; mahdollisuus päästä nauttimaan yhteisestä hyvästä ja osallistua yhteisen hyvän tuottamiseen ja jakamiseen. Yhteinen hyvä on toimintaa ja arvoja, josta seuraa arvostusta, kiitosta ja yhteyksiä muihin ihmisiin.

KUVAUS: Nuoria kannustetaan Olohuoneella aktiivisiksi toimijoiksi omien kiinnostuksen kohteidensa mukaan. Demokratiaosallisuutta on vahvistettu, mm. eduskuntavierailulla, jossa nuoret ovat päässeet tuomaan esiin itselleen tärkeitä asioita. Olohuoneella on myös ollut kansanedustaja käymässä ja keskustelemassa nuorten kanssa. Nuoret ovat oppineet ja opettaneet uusia taitoja toisilleen ja muille kansalaisille. Nuoret ovat myös esimerkiksi toteuttaneet Olohuoneella esim. Pop up -kahvilan leipomalla ja laittamalla ruokaa. Myös Olohuoneen toimintaan he ovat antaneet oman panoksensa tekemällä esim kotimaansa ruokaa kaikille. Osa nuorista on toiminut myös läksyapuna toisille nuorille.

SeAMK

SONet BOTNIA

LASTENSUOJELUN
KEHITTÄMISYHTEISÖ

Diakonissa-
laitos

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

3. MALLIN ARVIOINTI LUPAAVANA KÄYTÄNTÖNÄ

Sovellettu arviointitutkija Raija Lääpärin laatimasta hyvän käytännön arviointilomakkeesta, Euroopan sosiaalirahaston hankkeiden arviointiin 2015.

Mitä lupaavan käytännön ominaisuuksia, osa-alueita osallisuuden malli sisältää? Kirjaa taulukkoon havaitsemiasi/olettamiasi piirteitä mallissa.

Tunnuspiirre	Mallin tarkistuslista lupaavan käytännön näkökulmasta	kyllä, miten	ei
Tarvelähtöisyys, kysyntälähtöisyys	Mallille on ilmennyt tarve hankkeen suunnitteluvaiheessa	Kyllä, toiminta on suunniteltu tarpeen pohjalta. Tarve on huomattu jo aiemmissa hankkeissa, mm. Diakonissalaitoksen Kummiperhetoiminnassa (v.2016->)	
	Mallille on ilmennyt tarvetta hankkeen toteutusvaiheessa (esim. keskusteluissa kohderyhmän kanssa jne, kohderyhmä ehdottanut)	Kyllä, nuoret ovat kertoneet tarpeestaan johon toiminnassa on vastattu.	
	Mallin tiimoilta on hyödynnetty olemassa olevaa tutkimustietoa	Kyllä, kotoutumisen tukitoimista (silloinen jälkihuolto) tehtyä Outi Lepolan tutkimusta hyödynnettiin toiminnan suunnittelussa. Myös Martiskaisen ja Toivosen tutkimusta on hyödynnetty mallia kehittäessä.	
	Mallille on kysyntää toteutettavassa hankkeessa (osallistujamäärät ovat täyttyneet)	Kyllä, Olohuoneen toimintaan on havaittu olevan laajasti kysyntää. Osallistujamäärät ovat ylittyneet alkuperäisestä tavoitteesta.	
	Mallia kohtaan tunnetaan/on tunnettu ulkopuolista mielenkiintoa	Kyllä, mallia on esitelty kansallisesti useille eri tahoille. Olohuoneesta on oltu kiinnostuneita kansainvälisesti (Belgia ja Liettua).	
	Mallia esitellään/ on esitelty (kenelle, missä)	Kyllä, mallia on esitelty esimerkiksi eri YEE-hankkeen tilaisuuksissa, ministeriölle ja Olohuoneella on ollut paljon vierailuja, joissa toimintaa on esitelty (Liettuan ministeriödelegaatio,	

LASTENSUOJELUN
KEHITTÄMISYHTEISÖ

Diakonissa-
laitos

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

		Belgian Thomas More University, Ohjaamo-toiminta, useat järjestöt ja hankkeet Suomessa)	
Innovatiivisuus	Malli edustaa uudenlaista toimintaa paikkakunnalla, alueella, hanketoiminnassa (esim. uudenlaista yhteistyötä, uusia toimijoita jne)	Kyllä, Olohuone on ainoa laatuaan tälle kohderyhmälle oleva toiminta. Yhteistyö on myös uudenlaista-palveluiden, kolmannen sektorin ja kansalaistoimijoiden välillä.	
	Mallin suunnittelussa on hyödynnetty muualla jo testattua ja arvioitua toimintamallia	Koto-torimallia on benchmarkattu mallia suunnitellessa, mutta malli kuitenkin eroaa kohderyhmän ja toiminnan osalta siitä.	
Toimivuus tuloksellisuus	Mallin hyvyttä, vaikuttavuutta on arvioitu jollakin mittarilla	On laadittu erillinen tarvematriisi, jossa arvioidaan nuorten tarpeiden ja tarpeisiin vastaamisen kohtaamista. Kävijänuorille on toteutettu palautekysely.	
	Merkitys, hyvyys, hyöty on arvioitu jotenkin muuten esimerkiksi, keskustelut, kyselyt, haastattelut	Haastatteluin, palautelomakkeella nuorille ja palautekeskusteluilla sidosryhmille (kotoutumisen tukitoimille).	
Mallinnettavuus Tuotteistaminen	Mallia aiotaan palvelumuotoilla, tuotteistaa	Malli on mallinnettu Innokylään ja arvioitu. Mallia on kehitetty palvelumuotoilua hyödyntäen.	
Siirrettävyys ja levitettävyy	Malli on helposti siirrettävissä/levitettävissä. Se ei ole aikaan, paikkaan tms. sidottu	Kyllä, se on helppo ottaa käyttöön missä tahansa, jos on vain resurssit, osaaminen ja tilat toiminnalle.	
	Sijoittumispaikkaa on alustavasti mietitty, mikä on todennäköisin paikka (kunta, järjestö, palvelujärjestelmä, oma emo-organisaatio, muu)	Olohuone toimii YEE-hankkeen jälkeen Helsingissä STEA-rahoituksella vuoden 2025 loppuun asti. Erityinen tarve pysyväälle toiminnalle on pk-seudulla, joka on muuttovoittainen alue ilman huoltajaa tulleiden osalta.	

SeAMK

SONet BOTNIA

LASTENSUOJELUN
KEHITTÄMISYHTEISÖDiakonissa-
laitos

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto